



Draaiboek

Handelingsgericht Werken: samen van vraag naar (integraal) handelingsplan

20-07-2021

Omschrijving van de inhoud van de cursus

Handelingsgericht Werken: Samen van vraag naar (integraal) handelingsplan.

Professionals in de jeugdzorg willen graag hulp op maat bieden: *Wat heeft dit kind met deze ouders en deze school nodig om dit probleem op te lossen?* Dit is Handelingsgericht Werken. Soms is het snel duidelijk wat er aan de hand is en hoe dat komt en kan je direct over tot het maken van een plan van aanpak. Vaak is het echter niet zo simpel.

'Ze heeft zo weinig zelfvertrouwen, kan jij een paar keer met haar praten?' De vraag lijkt duidelijk, maar ook weer niet. Of verschillende betrokkenen wijzen naar elkaar: 'Graag behandeling voor mijn zoon, hij luistert niet naar mij!' of 'Mijn moeder begrijpt me niet!'. Of er is zoveel tegelijk aan de hand, dat je het overzicht kwijtraakt en niet weet waar je moet beginnen.

Diagnostiek in de jeugdzorg is complex omdat er veel verschillende betrokkenen zijn met vaak uiteenlopende visies en soms ook tegenstrijdige belangen. Er is soms weinig informatie beschikbaar of er is juist een indrukwekkende hoeveelheid informatie, maar deze is weinig bruikbaar voor het maken van een handelingsplan. Bijvoorbeeld omdat de informatie weinig recent is of vooral moeilijk te veranderen risicofactoren betreft, in plaats van informatie over het opvoedkundig of onderwijskundig handelen. Dit, terwijl informatie over de wisselwerking tussen kind en omgeving vaak de beste aangrijpingspunten voor interventie biedt. Eenduidige criteria over wanneer welke interventie moet worden ingezet ontbreken geregeld en de tijd om het handelingsplan vorm te geven is vaak beperkt. Interventies worden soms ingezet op basis van beschikbaarheid of omdat een hulpverlener recent goede ervaringen heeft gehad met die interventie.

Het besluitvormingsproces over de in te zetten hulp verloopt regelmatig onbewust en impliciet terwijl een verkeerde aanbeveling voor cliënten een zeer nadelige impact kan hebben. Bovenstaande maakt dat er binnen de jeugdzorg behoefte is aan een zorgvuldig besluitvormingsproces dat de kwaliteit van de diagnostiek verhoogt en samenwerking bevordert. Het model van Handelingsgericht Werken beoogt in deze behoefte te voorzien.

Handelingsgericht Werken is gebaseerd op het model van Handelingsgerichte Diagnostiek (Pamijer en Draaisma, 2011) en de Diagnostische Cyclus (De Bruyn, Ruijssenaars, Pameijer en van Aarle, 2003). Handelingsgericht Werken is een aanpak die op een concrete manier jou als professional helpt om samen met de client en betrokkenen te kijken naar de reden van aanmelding, de vragen die er leven, waarom het probleem er is, waarom het nog niet weggaat om zo tot een aanpak te komen over wat er nodig is om de gewenste situatie te bereiken. HGW geeft professionals grip op hun werk en het hulpverleningsproces: wat weet ik al, wat moet ik nog weten en waarom moet ik dat weten? Hoe gaat deze informatie het handelen beïnvloeden? Het handelingsplan komt systematisch tot stand, professionals zien minder over het hoofd en de consistentie en objectiviteit nemen toe. HGD bevordert transparantie: het is goed uit te leggen wat er gaat gebeuren en waarom. Door deze inzichtelijkheid is het makkelijker samenwerken en monitoren.

De aanpak sluit goed aan bij hoe gemeenten jeugdhulp willen vormgeven. HGW bevordert de samenwerking binnen en tussen instellingen en draagt bij aan een sector overstijgend integraal plan. Hulpverleners werken vanuit dezelfde visie, streven dezelfde doelen na, spreken dezelfde taal en kennen elkaars werkwijze.

Na deze cursus ken je de uitgangspunten van het handelingsgericht werken en kan je deze toepassen in je dagelijks werk. Je krijgt middelen en concrete vaardigheden om met ouders en het kind/ de jongeren samen tot een plan te komen en de resultaten van het plan te monitoren. Er wordt in de scholing gewerkt met een demonstratie casus en toepasopdrachten. De scholing draagt bij aan het ontwikkelen van een gezamenlijke kijk en taal die de analyse en bespreking van casuïstiek makkelijker, beter en sneller maakt. Ook leer je HGW toepassen bij consultatievragen en MDO's.

De cursus kan zowel met live bijeenkomsten als op afstand met behulp van e-learning gevolgd worden.

2. Leerdoelen:

De deelnemer heeft na afloop van deze cursus:

- Kennis van de uitgangspunten van het Handelingsgericht Werken
- Kennis van de HGW-stappen: de processtappen van vraag naar handelingsplan (gebaseerd op de Diagnostische Cyclus)
- De deelnemer kan deze kennis toepassen bij het maken van een (integraal) handelingsplan
- De deelnemer kan deze kennis toepassen bij het vormgeven van handelingsgerichte consultatie
- De deelnemer kan deze kennis toepassen bij het vormgeven van handelingsgerichte MDO's
- De deelnemer geeft casuïstiek besprekingen handelingsgericht vorm

3. Werkwijze:

Een afwisselende scholing met diverse demonstratie filmpjes en toepasopdrachten. Deze kunnen alleen of in kleine groepjes worden gemaakt. De cursus sluit af met een eindopdracht waarin de cursist het geleerde toepast. Deze opdracht wordt beoordeeld en van feedback voorzien door de docent.

5. Docenten:

nina Draaisma, kinder- en jeugdpsycholoog, ontwikkelaar NIKA en HGD in de jeugdzorg.

Arga Kramer, Pedagogische wetenschappen, Kinder- en Jeugdpsycholoog-NIP, Orthopedagoog-Generalist, EMDR practitioner